

Jonge of oude Maïs?

U staat er wellicht haast nooit bij stil, maar in tegenstelling tot bijvoorbeeld hier, chocolademelk of appelsap is jenever een (bijna) specifiek Nederlandse drank. Deze (doorgaans in eenheden die vaak met de naam "neut" worden aangeduid genuttigde) drank wordt van nature bereid door moutwijn, verkregen uit vergisting van Gerst, Rogge en vooral Maïs tweemaal te destilleren. Bij de tweede destillatie worden (bij "echte" jenever) jeneverbessen toegevoegd.

Jammer dat de enige grondstof voor deze drank die in Nederland van nature voorkomt (hier) met uitsterven bedreigd wordt. Maïs daarentegen doet het in Nederland steeds beter. Zou het niet goed zijn om nu al vast na te denken over een andere naam voor de drank waarvan de smaakmaker straks uitgestorven is? Wat dacht u van "oude maïs" of "jonge maïs"? Het is wel eerlijk, maar ik geef toe dat het niet lekker klinkt.

D. Th. de Graaf

Verslagen van de maandelijkse bijeenkomsten

Te Heerlen op 17 maart

In zijn openingswoord, waarin hij ook de talrijke aanwezige leden van de Imkersbond welkom heette, toonde voorzitter W. Bult de nieuwe Publicatie van het Genootschap, waarin de geologie en de vegetatie van het dal van de Hohn wordt beschreven. Dit vlak bij de Nederlandse grens gelegen Belgische natuurgebied is vooral botanisch erg interessant en daarom bij de Zuidlimburgse floristen erg in trek. De plantenexcursie van de Kring Heerlen op 20 april a.s. zal dan ook in dit gebied worden gehouden.

De voorzitter meldde voorts weer terugtrekkende Kraanvogels (*Grus grus*) te hebben waargenomen. Op 11 maart 1986 zag hij, vergezeld door de heren Conen en Finken, in Münstereifel (BRD) een troep van ca. 90 ex. in noordoostelijke richting overtrekken. De heer W. Simons berichtte vandaag, 17 maart, in Wijlre de eerste Tjiftjaf (*Phylloscopus collybita*) te hebben horen zingen en een Zwarte Roodstaart (*Phoenicurus ochruros*) te hebben gezien.

Vervolgens kreeg de heer Hensels het woord over: "De relatie tussen bijen en planten".

De Honingbij (*Apis mellifera*) hoort, met de Zijderups (*Bombyx mori*), tot de weinige insecten die door de mens worden gehouden en dat al duizenden jaren lang.

Bijen verzamelen honing, die voor ca. 80% bestaat uit suiker en die de bij als brandstof dient, en stuifmeel, dat voor

de bij een bouwstof is. Om de gaten en kieren in hun korf te dichten verzamelen de bijen de zogenaamde "voorwas", dat is de kleverige stof die op veel bladknoppen zit, zoals bijvoorbeeld bij de Paardekastanje (*Aesculus hippocastanum*) het geval is. Al deze stoffen worden vergaard in een gebied met een straal van anderhalve kilometer rondom de korf. Bijen zijn dus voor hun bestaan afhankelijk van planten, om preciezer te zijn, van bloemen.

Het aantal plaatsen waar bijen kunnen worden gehouden is de laatste decennia drastisch verminderd. Vroeger was er voor bijen overal "dracht", dat wil zeggen, er was voor de bijen overal voedsel te vinden. De kleinschalige landschappen, de bloeiende wegbermen, de akkeronkruiden en de klavervelden waren evenzovele voedselbronnen.

Door de ruilverkaveling, het beheren van wegbermen als waren het gazons en de intensivering van landbouw en veeteeld zijn veel planten verdwenen. Vooral het verdwijnen van de Korenbloem (*Centaurea cyanus*) is voor de bijenteeld een grote klap geweest.

Niet alleen de Honingbij heeft daarvan geleden, maar ook de ongeveer 300 in Nederland voorkomende bijen en hommels. Naast korstmossenwoestijnen kennen we helaas nu ook bijenwoestijnen in ons land, gebieden waar de zowel voor de wilde flora, voor veel zoogdieren en vogels (waar een vogel pikt is eerst een bij geweest!) als voor

de groente- en fruitteeld zo belangrijke bijen praktisch zijn verdwenen.

Met het afnemen van de dracht ging de imker zich verdiepen in de drachtplanten. In onze loofbossen zijn de Zoete kers (*Prunus avium*), de Appel (*Malus sylvestris*) en de Kruisbes (*Ribes uva-crispa*) belangrijk voor de dracht. In dit verband pleitte de spreker voor het behoud van de uitheemse Witte acacia (*Robinia pseudo-acacia*) en de Noordse esdoorn (*Acer platanoides*). Andere belangrijke drachtplanten zijn Struikheide (*Calluna vulgaris*), Koolzaad (*Brassica napus*), Serradelle (*Ornithopus sativus*), als voederplant de laatste tijd gelukkig steeds meer in cultuur genomen, en de in vergetelheid geraakte Boekweit (*Fagopyrum esculentum*), thans vaker uitgezaaid op voederakkers.

Noodgedwongen is de imker begonnen met een deel van zijn tijd te besteden aan het scheppen van goede levensvoorwaarden voor zijn bijen. Zo worden in Midden-Limburg al elk jaar 10 ha land ingezaaid met drachtplanten. Daarnaast begint het nieuwe, door Prof. Zonderwijk gepropageerde wegbermbeheer ook voor de imker zijn vruchten af te werpen. Het belang van bijen voor de tuinbouw blijkt uit de volgende voorbeelden:

- een kas met Aspergeplanten (*Asparagus officinalis*) waarin één bijenvolk is uitgezet levert ongeveer 125 kg Aspergezaad op. Plaatst men in dezelfde kas zes bijenvolken, dan kan

men ca. 480 kg zaad oogsten!

- één struik Amerikaanse bosbessen (*Vaccinium corymbosum*) produceert zonder bijen 350 g bessen en met bijen 5200 g!

En wat te denken van de fruitteeld, die zonder bijen volslagen onmogelijk zou zijn.

De bestuivingswaarde van bijen voor onze wilde flora is eveneens enorm, zij het, dat we nog niet in staat zijn deze in geld uit te drukken, en daar zijn de meeste mensen alleen maar gevoelig voor!

Onderzoek heeft aangetoond, dat vele malen meer bijenvolken sterven van de honger, als gevolg van het ontbreken van voedselplanten, dan van het bespuiten met pesticiden. In dit verband is een langzaam veranderend openbaar-groenbeheer door de gemeenten (minder gras, meer besdragende struiken) ook in het voordeel van de bijen.

Een interessante voordracht, die de aanwezigen er van doordrong, dat bijen veel meer doen dan honing produceren.

Te Maastricht op 3 april

Nadat de voorzitter het grote aantal aanwezigen had welkom geheten, deelde hij mee, dat in de Reeks Publicaties verschijnen zal nr. XXXV afl. 3-4, 'Wilde flora bedreigd! Beschermde?'. Hierin wordt verslag gedaan van het, ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van het Genootschap georganiseerde, symposium onder dezelfde titel. Op donderdag 10 april zal het eerste exemplaar hiervan aangeboden worden aan de voorzitter van de Natuurbeschermingsraad, de heer H. Vonhoff.

Hierna liet de heer Lever een aantal exemplaren zien van de Grofgeribde duinslak (*Candidula intersepta*), dat afkomstig was van het heringerichte deel van de ENCI-groeve in de Sint Pietersberg. Het merkwaardige van deze soort is, dat ze in Nederland, behalve op de Sint Pietersberg (in de groeve in grote aantallen!), alleen in de directe omgeving van de kust te vinden is.

Vervolgens toonden de heren Blink en Latour enige skeletdelen, namelijk een bekken van (vermoedelijk) een duif en de schedels van een hond en (vermoedelijk) een Bunzing.

Paul Vossen besprak twee door hem meegebrachte vleugels, één van een Wintertaling en één van een Slob-eend. Nadruk lag hierbij op de verschillen tussen de verder nogal op elkaar lijkende vleugels.

Mevrouw Coolsma meldde dat zij onlangs, tijdens een wandeling tussen het Kasteelpark van Elsloo en de watermolen van Geulle de volgende soorten waarnam: Gele anemoon, Slanke sleutelbloem, Voorjaarshelm-bloem, Boomklever, Roodborstje, Bui-zerd, Bonte en Groene specht, Boek-vink en Tjiftjaf.

Aan de Pletstraat in Bunde zag zij een in bloei staande geknpte haag van de Gele kornoelje

De heer Hillegers bezocht onlangs het dal van de Hohn en ontwaarde daar enkele personen die Wilde narcissen plukten (zakken vol). Desgevraagd werd meegedeeld, dat deze bloemen bestemd waren voor een bejaardentehuis, een mededeling die door spreker in twijfel getrokken werd.

Op 15 maart werd door de heer Felix een Muurhagedis waargenomen op de Bossche Fronten te Maastricht.

De heer Rijcks had ter vergadering meegebracht een groot exemplaar van de Wilgenhoutrups. De Wilgenhoutrupsvlinder is een vrij algemene soort. De rupsen leven vooral in populieren en wilgen. Daarnaast meldde hij de vondst van een albino eiklomp van Bruine kikkers in de omgeving van Kerkrade. Een gedeelte hiervan werd meegenomen; men zal proberen de kikkertjes op te fokken. Te gelegener tijd zal op het resultaat hiervan in het Maandblad worden teruggekomen.

Tenslotte werd nog van gedachten gewisseld over de vraag hoe het komt, dat kalkgraslanden nu een bruinige indruk maken, terwijl andere weilanden er al groen bij liggen. Volgens de heer Hillegers zijn de oorzaken hiervan een verschil in grassoorten en een verschil in bemestingsgraad. In het verlengde hiervan wijst de voorzitter er nog op, dat, nadat vorig jaar reeds de kalkgraslanden van Popelmondedal en Kannerhei op de Sint Pietersberg in beheer werden genomen, dat nu ook het geval is met de kalkgraslanden achter het Fort Sint Pieter.

Na een korte inleiding vertoonden vervolgens de heren Paulssen en Rijcks hun video-film 'Natuurlijk', die handelt over het leven van amfibieën en de bedreigingen waaraan deze dieren blootstaan. De film werd opgenomen in de Oostelijke Mijnstreek. Te zien waren o.a. Vroedmeesterpadden met eieren, Rugstreppadden, parende kikkers, enz. Veel nadruk lag ook op de ingrepen van de mens in het gebied, die voor de amfibieën vaak desastreuze gevolgen hebben.

Een uitgebreide discussie besloot de avond. De film is voor voorlichtings- en educatieve doeleinden beschikbaar.

Algemene Ledenvergadering en Excursie op 1 juni

Zondag 1 juni wordt de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering gehouden en wel in Venlo in "De Hoepel", een voormalig klooster aan de Schoolweg 146 (in 't Ven).

Wie met de auto komt, gaat vanuit Venlo (niet Venlo-west) richting Nijme-

gen om op het Europein de derde afslag (Wezelseweg) te nemen. Vervolgens is de eerste weg links de Schoolstraat. Na twee kruisingen ziet men de Hoepel liggen.

Voor wie met de trein komt, staat om kwart voor 11 een volkswagenbusje

van De Hoepel klaar voor verder vervoer.

De vergadering, die om 11 uur begint, heeft de volgende agenda:

1. Opening en mededelingen
2. Notulen vorige Algemene Ledenvergadering